

KEMENESMIHÁLYFA - KEMENESSÖMJÉN

TÖRTÉNETE.

Szerkesztette: a szerkesztőbizottság.

Felelős szerkesztő:

KOZÁK JÁNOS

S z e r k e s z t ő k :

Németh Imre

Gersey István

Vánkos Gyula

Szabó Sándor

Németh Béla

Dr. Magyarai Pálné

Hegyi Dániel

Papp Sándor

Szép László

Kiss Gyula

Mesterházy Sándor

1945 - 1970.

Kemenesmihályfa község 25 éves fejlődése

1945 - 1970.

Községünk a celldömölki járás északnyugati részén, Celldömölktől mintegy 6 km távolságban van.
Községünk már 100-150 évvel ezelőtt, mint település létezett. Az eredeti települési helyet a jelenlegi fekvésétől délkeletre, Celldömölk felé 500-400 méteres távolságban a jelenlegi településtől volt.
Ez a települési hely a fejlődés során nem elégítette ki a lakosság igényeit, mivel ez a terület lapályos, ingoványos rész volt. Mintegy 100 évvel ezelőtt erős áramlással a régi település Kemenesalja dombvonulata felé, annak lejtőjére indult meg. Kis részben mint település pár száz méteres megszakítással nagy /cser/ néven egy kisebb település alakult. Ez a települési rendszer már az új, szakszerű építési eljárásokkal együtt, valamint a terület minősége lehetővé tette a település végleges kialakítását. Községünk lakossága ilyen körülmények között egyes időszakokban számszerűen fejlődve, valamint csökkenve, de biztosította fekvésénél függően a település jellegének fennmaradását és fejlődését.

Községünk lakossága a felszabadulás előtt a község két nagy uradalmán kívül és az elenyésző számban lévő nagy- és középgazdálkodókkal, kisárutermelő paraszti gazdaságot folytatott.

Községünk 1945. március 27-én, kedden reggel 8 órakor szabadult fel. A felszabadító csapatok Celldömölk felől, a vasut és a közút mentén, valamint a Sömjéni hegy felől közelítették meg községünket. A szovjet felszabadító csapatokat községünk lakossága nevében az akkori bíró, Erdélyi József, valamint a képviselő testület nevében Berki Sámuel köszöntötte. A köszöntést a Celldömölk felől jövő útkeresztődésben, a Katolikus templom előtt történt. A szovjet katonák örömmel fogadták a fent nevezett személyek köszöntését, tekintettel arra, hogy Erdélyi József az I. Világháboruban Oroszországban volt katoná, így a nyelvet ismerte és teljes mértékben megértették egymást. A községben elsőként egy páncélos érkezett, melynek személyzete között egy magyar vasutas is volt, kinek a neve ismeretlen. Ő a tolmács szerepét töltötte be.

Az elsőként érkezett páncélos személyzete érdeklődött a németek távozása iránt, s azután amerre a német csapatok mentek, követték őket. A fent említett fogadáson a község képviselői elmondták, hogy a német csapatok a községet elhagyták, így szovjet alakulatok bátran közeledhetnek, ellenállásba nem ütköznek.

A község képviselőinek ezen kijelentése a következőkben balul ütött ki, tekintettel arra, hogy Ostffyasszonyfa állomás, és a Celldömölk előtt lévő Cinca hid között ingajáraként közlekedett egy teljes harc-készültséggel felszerelt páncélvonat.

A szovjet csapatok a községbe bevonultak, ugyanakkor a fent nevezett páncélvonat a jelenlegi állomásig lejött és abból annak személyzete támadást indított a községben lévő szovjet alakulatok ellen, Ez a támadás a szovjet alakulatokat bizonyos fokig hátban érte s ugyanakkor váratlanul. Ez a páncélvonat már az utolsó kétségbeesés egyik megnyilvánulása volt, ugyanis az ostffyasszonyfai állomáson túl már menni nem tudott, mivel ott a továbbhaladást egy hideg, kisiklott gép állta el. Az említett két pont között vad, dühödt embermészárlást idézett elő.

Kemenesmihályfa községnél ez a tevékenység egyszer és mindenkorra lezárult. Igaz, hogy a szovjet alakulatokat váratlanul érte az alattomos támadás, de ennek ellenére teljes mértékben a páncélvonat legényességét felszámolták. A németek részéről mintegy 70 főnyi halott lett, ugyanakkor 8 szovjet katona is életét vesztette. A polgári lakosság közül ez alkalommal 9 fő vesztette életét, 3 nő és 6 férfi. A község felszabadításáért folyó harc mintegy 2-3 óra hosszat tartott. Ez alatt az idő alatt már a községet elhagyó szovjet páncélosok az Újhegyről a síneken utánpótlást biztosító páncélvonatot kilőtték, így a menekülés a németek elől el lett zárva. Tekintettel arra, hogy SS-ek voltak, magukat meg nem adták, így a szovjet alakulatok teljesen felszámolták őket.

A szovjet alakulatok parancsnoksága értesült, hogy a község vezetői saját tudtukon kívül vezették félre a felderítőket, így ennek alapján eltekintettek a felelősségre vonástól.

A szovjet katonák holttestét közvetlenül az ütközet befejezése után Celldömölkre szállították, míg a sebesültek egyrésze helyben kapott kezelést, majd mikor a tábori kórház megérkezett, ott kaptak elhelyezést. A német katonák holttestét a község lakossága bevonásával a délkeleti kert alján, ahol a halottak zöme volt, lettek közös sírban eltemetve. Tekintettel arra, hogy nemcsak a katonák hullái, hanem azok által hátrahagyott fegyverek és nagy mennyiségű robbanóanyag, lőszer lett eltemetve, így ezideig ehhez a sírhoz senki nem nyult hozzá.

A polgári lakosság halottait a helyi temetőben temette el egy kivételével, ugyanis Boros Lajost szülei a cseren lévő saját házuk virágos keretjében temették el.

A felszabadulás után, mint az országban mindentütt máshol, a romok eltakarítására és az élet beindítására fokozatosan alakultak meg a különböző pártok és szervezetek. 1945. május 27-én községünkben megalakult a Kommunisták Magyarországi Pártja. Az újonnan megalakult párt vezetője Dr. Tiszamarti József,

tagjai: Bolla Dénes, Bertalan István, Bertalan Dénes, Bóczén Pál, Kovács Antal és Kovács József voltak. A megalakult kommunista párt minden erejével a község gazdasági és politikai életének fellendítésén munkálkodott. A kommunista pártot követve a községben létrejött a Kisgazda Párt. Ezen párt vezetője Ósze András lett. Először kevesebb, majd utána mintegy 60-70 fős létszámmal rendelkezett. Községünkben a DÉFOSZ 1947. évben alakult meg, melynek vezetője Kiss Gyula lett. Ez a szervezet a lakosság zömét foglalta magába, mintegy 100-150 főt. Ezekon a pártokon kívül községben még meg lehetett találni, de nem dominensként kisebb szélsőséges pártokat is.

A község közigazgatási helyzete.

Községünkben körzeti jegyzőség működött 1945-től 1950-ig. A jegyzőséghez tartott Tokorcs és Keme-nessömjén, így a jegyzőség elnevezése Sömjén-Mihályfa volt, melynek vezetője Berkes János mint főjegyző, bíróként pedig Erdélyi József, mint már az előzőekben is említettük, ezek tevékenysége 1945-től 1950-ig tartott. A község előljárósága a körjegyzőség alá tartozó földbirtokosaiból, nagybirtokosaiból, valamint zsirosabb parasztjaiból tevődött össze. Ezen állapot 1947. évben vett fordulatot, ugyanis az előljáróságból a földbirtokosok és egyéb nem odavaló személyek

kikerültek. E feladatra a legalkalmasabb, legrátermettebb személyeket választották meg. Az új előljáróság főleg a két vezető pártra épült fel, a kommunista és a kispazda pártra. Kb. 1:1-hez volt az arányuk. Persze ez is, mint minden más egyik-napról a másikra változott. A csatlakozó községek képviseleti arányát az adófizetés százalékához kötötték. Ennek megfelelően mikor Sömjén-Mihályfa néven működött a körjegyzőség, 12 fő képviselő, plusz bíró és jegyző irányította a községek közigazgatását.

v Az 1947. évi országgyűlési választások alkalmával a községben győzelemre jutott a Kispazda Párt, és a második helyre a Kommunista Párt jelöltjei kerültek /százalékos arányról nincs tudomásunk/. A választásokat nagy szervező munka és bizonyos mértékben kortes hadjárat előzte meg. Ismertették a pártok politikai elképzelésüket, amit minél nagyobb mértékben igyekeztek a lakossággal elfogadtatni.

Községünk vonatkozásában az első 3 éves terv eredményeit a következőkben lehet összefoglalni: 1947. június 13-án felépült a lakosság által hűn óhajtott állomás. Ennek a napnak délutánján 3 órakor a Celldömölk felől érkező vonat megállt Kemenesmihályfán. Ez alkalommal községünkben olyan nagyszabású ünnepséget rendeztek, melyen a község apraja

és nagyja résztvett, és hitet tettek új rendszerünk mellett. Ezen feladat megvalósításából erőteljes és odaadó munkával vette ki részét Kiss Gyula, aki jelenben, illetve a tanács megalakulása óta, mint tanácstag tevékenykedik szintén községünk építése, szépítése érdekében. Jogos volt lakosságunk kívánsága, nagyon sokszor megígérték az állomás megépítését a képviselőválasztások korteshadjáratain, de ennek megvalósítására csak szocialista, felszabadult országban nyílt lehetőség.

Az első 3 éves terv eredményeként lehet községünkben elkönyvelni az új csarnoképület megépítését, valamint a tűzoltóazertár és őrszoba újjáépítését. Ezen feladat megvalósítása, valamint az új rendbe vettett nagyfokú bizalom a lakosság részéről még nagyobb célok és feladatok elérésére ösztönözte a község lakosságát, kommunistáit.

Községünk építkezései, melyek az első 3 éves terv időszakában történtek, ezzel teljes mértékben nem merült ki, mivel már ebben az időszakban elkezdődtek és csak a későbbiek során nyert megvalósítást sok olyan feladat, amely községünk lakosságának biztosabb életet, kulturáltabb körülményt biztosított. Ilyenek voltak: a kulturház megépítése, iskolánk bővítése, /persze az akkori kulturház és iskola/.

Községünk ipari ellátottsága.

Községünkben a felszabadulás után 16 fő kisiparos rendelkezett iparjogosítvánnyal. A kisiparosok tevékenységi köre az alábbiak szerint oszlott meg:

- 3 fő kőműves mester,
- 1 fő cserepes,
- 1 fő szabó,
- 5 fő cipész,
- 2 fő kovács,
- 2 fő bognár,
- 1 fő asztalos,
- 1 fő takács.

Községünkben külön ipartestület nem működött, a helyi kisiparosok a celldömölki Ipartestületnek voltak tagjai. 1952-ig a fenti létszámú és megoszlású iparosgárda látta el a lakosság szolgáltató igényeit. Az 1952-es téves politika hatására a község iparosainak létszáma 9 főre csökkent. A megszűnt szakmák között szerepelt a takács- és asztalos szakma, ugyanakkor a minimálisra csökkent kovács-, bognár-, kőműves- és cipész szakmák létszáma is. 1955-ig két önálló kisiparos működött Kemenesmihályfa községben, 1 cipész, 1 kőműves. Majd 1957. év tavaszán egy kovács, egy kőműves, és három cipész kisiparos váltott újra iparendélyt. Jelen pillanatban községünk szolgáltató igényét helyben két cipész, két varrónő és két bérfürészelő látja

el. Ugyanakkor tevékenykedik a községben egy általános lakatos és egy cserépes, másodállásban.

A felsorolt szakmákban ugyan ki van elégitve lakosságunk igénye, de ezeken felül szükség volna asztalos, villanszerelő, fodrász szakmákban a lakosság igényeit helyben kielégíteni.

Községünk közlekedése.

Községünk közlekedésének helyzetét, amint azt már az előzőkben említettem, 1947. június 13-tól lehet értékelni, mivel ezen a napon állt meg először községünk ujonnan épült állomásán a fő közlekedési eszközünk, a vonat. Ettől a naptól kezdődően kilenc pár vonat szállította Kemenesmihályfa lakosságát munkahelyére, kirándulásra, és egyéb helyekre. A létesített megálló és Celldömölk központi állomás közelsége csak a személyvonatok közlekedését tette lehetővé, a gyorsvonatok csak áthaladtak az ujonnan megépült állomáson. Községünk lakossága e létesítménynek örült a legjobban. Ebben az időszakban még egyéb közlekedési eszköz nem állt a lakosság rendelkezésére. El kell mondani még mielőtt tovább mennénk, hogy kemény és sok fizikai munkát igénylő építésen túl nagy harc árán sikerült elérni azt, hogy a vonat megálljon. Ugyanis a MÁV részéről olyan kitételek voltak, hogy a község tudja-e biztosítani a havi 300 utaslétszámot.

Ezekben az időkben a községből az ingázó személyek száma, ide értve az iskolába járó gyerekeket is, /gimnazisták/ 46 fő volt. A mai körülmények között ugyancsak kilenc pár vonat közlekedik, mely lakosságunk munkába járását oldja meg, de most már 187 fő a községből kijárók száma.

A vonatközlekedés mellett 1958. évben megindult Celldömölkéről Kemenesmihályfán keresztül Ostffyaszonyfa, Csöngé és Kenyerit érintve Pápócra a napi 6 alkalommal közlekedő MÁVAUT járat. Ezen túlmenően szintén községünket érintve és közlekedésünket javítva beindítást nyert Celldömölkéről Tokorcs, Kemenesmihályfa, Kemenessömjén, Vönöck és Kemenesmagasit érintve a Szergénybe közlekedő MÁVAUT járat. Ez a két közlekedési eszköz a vonatközlekedéssel együtt igen előnyösen elégíti ki lakosságunk közlekedési igényeit.

Utviszonyaink e nagy közlekedés hatására szinte teljesen használhatatlanná váltak. Ennek az állapotnak a felszámolására a község vezetőin kívül megyei és járási tanácsstagjaink mindent megtettek, melynek hatására 1968. évben a községünket átszelő utak felújítást nyertek. A korszerűsítés során a legujabb eljárással portalanítva lett a Tokorcs és Vönöcköt összekötő utszakasz, ugyanakkor, ha nem is ilyen kor-

szerűen, de ugyanebben az évben portalanítva lett a Celldömölk-Ostffyasszonyfát összekötő utszakasz is, amely szintén községünket szeli át.

Községünk villamosítása.

Községünk nagyrésze 1938. évben, már a felszabadulás előtt villamosítva lett. A Vidos-féle nagybirtokon állítottak fel agregátort, mely abban az időben a nevezett kuriát, községházát és a templomokat látta el villamos energiával. Az országos hálózatba községünk 1940-ben lett bekötve. Eleinte a lakosság idegenkedett a korszerű világítás meghonosításától, de később, látva annak előnyét, valamint a már helyileg termelt energia hasznát, már az országos hálózathoz való csatlakozást kifejezetten kérte. Ezen a területen is akadtak tennivalók a felszabadulás utáni időkben. A község belterületéhez tartozó Csernek a villamosítása erre az időszakra maradt, mivel 1948-ban lettek elvégezve a vonalkiépítési munkák, valamint a lakóházak hálózatba való bekötése. Nagymértékben hozzájárult ehhez már a lakosság társadalmi munkával.

A közművesítés területén nem számolhatunk be nagy előrehaladásról a felszabadulás utáni időkben, a múlt rendszerrel szemben, mivel jelentős előrehaladást e területen nem értünk el.

Községünk lakosságának ez irányú igényét ezideig kielégíteni nem tudtuk. Azok a feladatok, amelyek e területen jelentkeznek, meghaladják anyagi erőinket. Az a mennyiségű községfejlesztés, amelyet lakosságunk befizet, valamint az államtól hozzájárulás címén kapunk, csak egész kishorderejű feladatok megoldására elegendő. Szükségessé válna villanyhálózatunknak bővítése mégpedig olyan értelemben, hogy azokban az utcákban, ahol még csak világítási áram van, ipari áram nincs, oda kiépíteni, ugyanakkor a lakosságnak sürgősen a jó ivóvízzel való ellátását lenne szükséges megoldani. Ezen feladatok bármelyike több évi községfejlesztésünknek az összegét emésztené fel, így ezekhez komolyan hozzáfogni sem tudunk. Már mint említettem, igen sürgető lenne az ivóvíz ellátásnak a megoldása, de ezen túl egy viktárolónak a megépítése is sürgetően vetődik fel. 1970-ben, amikor a technika korát éljük, egy tüzesetnél nem tudunk helyben vizet nyerni, hanem a szomszéd községből, Celldömölkről vagyunk kénytelenek oltó vizet hozni. Tehát ez a feladat sürgetően veti fel a viktároló megépítését. Kutjaink bővizűek, csak annyira mélyek, hogy azokból géperejű szivattyúval vizet nyerni lehetetlen. Szükséges lenne ennek ellenére az ivóvíz ellátás pillanatnyi javítása vonatkozásában egy-két artézi kutnak az üzemeltetése, mellyel egészséges ivóvizet tudnánk lakosságunknak biztosítani.

Községünk kereskedelmi helyzete.

Községünk kereskedelmi életét a felszabadulás előtt a helyben működő "Hangya" szövetkezet volt hivatott megoldani. A felszabadulás előtti időszakban mezőgazdasági gazdálkodás formájából adódóan a celldömölki piac és igen nagy mértékben meghatározóként hatott községünk kereskedelmi életére. A községen belül még kereskedelmi tevékenységet folytatott két fő vendéglátó és egy fő hentes és mészáros. A lakosság ilyen irányu igényét a fenti kereskedelmi formációk teljes mértékben kielégítették. A magánjellegű gazdálkodás és a kisárutermelésből fakadóan a lakosság kevesebb igénnyel jelentkezett ebben az időben, mint a jelenlegi időszakban, de ennek ellenére mégis megszűnt községünkben a fenti kereskedelmi egységek közül egyik vendéglátó egység és az egy hentes és mészáros is.

Napjainkban is felvetődik a lakosság részéről ilyen irányu igény, de pillanatnyilag erre sem vállalkozó, sem anyagi fedezet nincs, minek kapcsán ezt az igényt ki tudnánk elégíteni.

A felszabadulás után a "Hangya" szövetkezetek romjain felépült a földművesszövetkezet. A következőkben ez lett hivatva a lakosság kereskedelmi és vendéglátó igényeinek kielégítésére. Ezen funkciójának kielégítése céljából községünkben létrehozott

agy Vegyesboltot, valamint egy Italboltot. A vegyesbolt évi forgalma másfél, két millió forint, valamint a vendéglátó egységé évi háromnegyed millió forint. A fenti kereskedelmi egységek a lakosság napi fogyasztási cikkel való ellátását biztosítani tudják. A jó közlekedési viszonyok viszont megoldják Celldömölk közelségével együtt a lakosságnak a tartós fogyasztási cikkek iránt megnövekedett igényét. Ugyanakkor vegyesboltunkon belül is lehetőség van arra, hogy a megrendelt tartós fogyasztási cikket a bolt címére ingyenesen kiszállítsák, tehát így a lakosság az ilyen irányú igényét helyben is ki tudja elégíteni.

Vegyesboltunkat 1961. évben rekonstruálták, az akkori forgalomnak megfelelő szintre hozták, eladótér és raktárbővítést hajtottak végre. Jelen kornak megfelelően felvetődik a vegyesboltunk teljes mértékű felújítása és a megnövekedett forgalomhoz való bővítésének kérdése.

A lakosság vendéglátó igényeinek kielégítéséről még ennyi jót sem lehet elmondani, ugyanis a felszabadulás előtti állapothoz viszonyítva semmit sem fejlődött, mivel olyan helyiségben van elhelyezve, amit csak nagyon jó indulattal lehet vendéglőnek nevezni. Szükséges lenne sürgősen azt a helyzetet felülvizsgálni és tevékenységünket olyan irányba kifejteni, amely ezt az állapotot sürgősen felszámolná.

Ezt a helyzetet szerintünk csak úgy lehetne felszámolni, ha nem a meglévő korszerűtleneket tőhoznánk, foldoznánk, hanem korszerű, a mai kor követelményeinek megfelelőt hoznánk létre. Emellett a feltétel mellett már lakosságunk korszerű, kulturált körülmények között, egészséges környezetben tölthetné el szabad idejét, illetve szórakozhatna. 1970-ben a lakosság már nem kocsmai dinom-dánom és "lebuji" helyekben kíván szórakozni, hanem megköveteli a kulturát, az egészséges környezetet. Azok az állapotok, amelyek pillanatnyilag vendéglátó tevékenységünkben uralkodnak, a korszerű vendéglátás csiráiit sem foglalják magukba, de ennek ellenére ez "kocsma" a celldömölki ÁFÉSZ-nek navi 35-40 ezer forintot jövedelmez. Ezt a jövedelmezőséget fokozni lehetne egy korszerű vendéglátó egységgel és egyben megoldanánk lakosságunk ezirányu, jogos problémáját.

Községünk új falusi értelmisége.

Felszabadulásunk előtt a község értelmiségét egy katolikus és egy evangélikus pap, két tanító és ugyanakkor egy fő és egy segédjegyző tette ki. A felszabadulás után iskolai oktatásunk fejlődésével, valamint termelőszövetkezeti mozgalmunk velejárójaként fokozatosan kezdett kialakulni, már az 50-es években az új falusi értelmiség. A falusi értelmiséget csak annyiban kívánjuk elemezni, amennyiben a közélet, valamint

a község lakosságának kulturális, gazdasági, szociális és egészségügyi életének formálásába befolyik. Községünk oktatási, ezen belül az iskolán belüli oktatás feladatait 12 fő pedagógus látja el. Ez a 12 fő pedagógus szakmai felkészültsége alapján és a rendelkezésre álló anyagi, technikai eszközök összességével együtt képes ezen feladat teljes mértékű és korszerű kielégítésére. Az iskolai oktatás kérdésével ezen pont alatt bővebben nem kívánunk foglalkozni, mivel ez a kérdés külön fejezetet alkot krónikánk más helyén. Az értelmiség összetétele továbbiakban a következő; amely a termelészövetkezeti mozgalom fejlődése során jött létre.

Az 1960-ban megalakult termelészövetkezetünk rendelkezik két fő felsőfoku technikai képesítéssel rendelkező szakemberrel, továbbá három fő technikussal. Ezen felül községünk értelmiségének létszámához tartozik egyéb foglalkozással nyolc fő, akik a közélet és a gazdasági élet területén tevékenykednek.

A fent említett új értelmiség egy része folyik csak be a falu lakosságának tudatformálásába, általános műveltségének növelésébe és fáradozik azon, hogy mihamarabb elmondhassuk, nemcsak kialakulóban, de kialakult az egységes dolgozó paraszti osztály.

A falusi értelmiség eredményességét, munkájának kézzelfoghatóságát nagymértékben gátolja az a tény, hogy munkahelyileg ugyan a községen belül vannak, de közülük nagyon sokan csak mind munkások, munkaidő alatt vannak a községben, a munkaidő lejártával onnan eltávoznak, így már a fent említett célokra igénybe venni, illetve munkájukra számítani nem lehet. Munkánk, gondolunk az iskolán kívüli nevelésre, sokkal eredményesebb lenne, és akik ezt végzik, lelkiismeretesen végzik, könnyebb helyzetben lennének, ha nemcsak páran, hanem az egész értelmiség ennek a cél-
nak megfelelően munkálkodna.

Községünk általános társadalmi viszonyai.

Községünk lakosságának lakáshelyzete a felszabadulás előtt nem volt megnyugtatóan lerendezve. Nagyon sok helyen megtalálható volt a közös konyha, zsufolt lakások és emberi lakásra meg nem felelő helyiségek lakás céljára való használata. A régi cselédvilág örökségként még néhány helyen fennmaradtak ezek az épületek, de máj átformálva, egyedül, nem pedig több ember által lakva. 1945. után ezek a cselédházak nagyrészt lebontást nyertek. A község külterületét képező, de sok esetben 4-5 km-re a község központjától lévő majorok lakossága /tanyák/ a felszabadulás után az uradalmi birtokból nekik juttatott, addig a szene-

dést nyújtó lakásokat lebontotta és a faluban /Kemenesmihályfán/, valamint a környező községekben és Celldömölkön korszerű, a multat felejteni engedő családi házakat felépítette. Ezzel fokozatosan eltűnt az az emlék, amely hosszú évtizedeken keresztül magához láncolta a nincstelen falusi lakosságot.

1945. után községünkben 94 korszerű családi ház épült. Ezek között már a fent említettek, de a faluban is átépített lakások szerepelnek. Új lakás 24 épült. Ezek az építmények felül községünk lakosságának, de elsősorban termelőszövetkezeti parasztságunk gazdasági helyzetének javulását szolgálja az újonnan megépült központi majorság, mely arra van hivatva, hogy egyre korszerűbb feltételek mellett biztosítsa azt a feltételt, melynek kapcsán szövetkezeti parasztságunk magasabb jövedelme nem maradhat el.

Ugyancsak községünk lakosságának igényeit elégíti ki az 1959. évben megkezdett és 1962. évben befejezett 9 tantermes korszerű, új iskolánk.

Igaz ez nem gazdasági érdekeket hivatott szolgálni közvetlenül, hanem a kulturális-oktatási igényeket elégíti ki, de semmivel sem másodranguban, mint az előzőek, ugyanis ilyen kulturált körülmények között az oktatás tevékenységét egy községben sem tudják kielégíteni a járáson belül.

A korszerűen megépített iskolánk tartozékaként az oktatás színvonalának emelése céljából korszerűen felszerelt és a helyi igényeknek teljes mértékben megfelelő politechnikai műhely áll a tanulók rendelkezésére.

Tanácsok megalakulása.

1950. február 27-én községünkben megtörtént az első tanácsi választás. Községünk lakosságát ezen választásra széles körben bevonták, választóbizottsági kerületek lettek kialakítva, melynek kapcsán az egyéb választási szerveken túl a lakosság nagyrészeinek konkrét segítségével ez a nagy feladat megoldást nyert.

Az első tanácsi választás kapcsán lakosságunk a tanács elnökévé Bertalan Dénest választotta. Ennek a tanácsnak 21 tagja volt, sajnos ezek közül a tanácstagok közül a jelenlegi tanácsban csak Kiss Gyula tanácstagunk található meg, mivel Kiss elvtárs folyamatosan napjainkig mint tanácstag tevékenykedett.

Az újonnan megalakult tanács megválasztotta végrehajtó bizottságát. A megválasztott végrehajtó bizottságba az alábbi személyek kerültek be:

Bertalan Dénes v.b. elnök

Berkes János v.b. titkár

Nagy Károlyné v.b. elnökhelyettes

Gyimesi János v.b. tag

Kiss Gyula v.b. tag

Gőcze András v.b. tag

Markovics János v.b. tag.

Az első választások óta 1964. október 1-éig az alábbi személyek voltak községünkben végrehajtó bizottsági elnökök:

Bertalan Dénes	1950-től 1951-ig
Nagy Károlyné	1951-től 1952-ig
Gyimesi János	1952-től 1953-ig
Tóbiás Károly	1953-től 1954-ig
Reizinger Jánosné	1954. évben 3 hétig
Kurucz Béléné	1954-től 1955-ig
Marton János	1955-től 1958-ig
Barabás Károly	1958-től 1961-ig
Kovács Lajos	1961-től 1964-ig
Kozák János	1964-től napjainkig.

A felsorolt nevek és időpontok Kiss Gyula tanácstag elmondása alapján lett feljegyezve, hónap és nap meghatározását nem tudtuk megszerezni, mivel ezzel kapcsolatosan írásos feljegyzéssel nem rendelkezünk.

A felsoroltak között többen szerepelnek egy éven belül, ez abból adódik, hogy teljes pontosság, mint ahogy fent említettük, hónapos vonatkozásban nem állt rendelkezésünkre.

A felsorolásból is megállapíthatjuk, hogy a kezdeti időszakban nehéz volt a tanácsi munka irányításához

a megfelelő embert megtalálni. A nagyfoku átszervezéseknek fő okát az akkori irányítási rendszernek lehetne keresni. Ugy ahogy a tanácsi munka ismertté és gyakorlattá vált, ahogy új káderek kerültek a közigazgatásba, s ahogy megismerték a reájuk háruló feladatokat, működési területeket, ezzel párhuzamosan nőtt a községben eltöltött idő.

Az alábbiakban a végrehajtó bizottság másik függetlenített vezetőinek, tehát a titkároknak a községi igazgatás terén eltöltött idejét és neveit kívánjuk ismertetni. Az adatok szintén tájékoztató jellegűek, mivel ezt is csak emlékezetből Kiss Gyula tanácstagtól tudtuk rekonstruálni. Ennek alapján:

Berkes János	1950-től 1952-ig,
Horváth Irén	1952-től 1953-ig,
Bodó Lajos	1953-től 1957-ig,
Kárász Sándor	1957-től 1962-ig,
Jakab Ferencné	1962-től 1968-ig,
Gersey István	1968-től napjainkig .

Mint ahogy a felsorolásból is kitűnik a végrehajtó bizottság titkárai huzamosabb ideig teljesítettek szolgálatot a község igazgatásában, mint a vb. elnökök. Szerintünk a magasabb iskolai végzettség s az ezzel párosuló hivatássszeretettel lehet ezt a tényt indokolni.

A következőkben községünk első tanácsának névsorát kívánjuk ismertetni, minek alapján:

Bertalan Dénes
Nagy Károlyné
Berkes János
Gyimesi János
Gosztola Sándor
Kiss Gyula
Gőcze András
Márton Lajos
Somogyi János
Horváth Gyula
Barti József
Mészáros Lajos
Marton János
Bolla Dénes
Markovics János

tanácstagok képviselőjében alakult meg első szocialista államhatalmi szervezetünk, amely folyamatosan és egyre kulturáltabb körülmények között biztosítja lakosságunk szociális-kulturális életének fejlődését.

Tanácsunk tevékenysége.

Nagyobb községi beruházások.

Községünk lakosságának régi vágya volt, hogy a község határában, a település szélén húzódó vasutvonal bekapcsolódjon a község lakosságának szállítási feladatainak ellátásába. Amint azt már említettük, lakosságunknak ez a vágy 1945. után, tehát felszabadulásunk 2. évében nyert kielégítést. Itt kívánjuk megjegyezni, hogy a községben ezideig bucsut nem tartottak, ezen jelentős esemény kapcsán minden év június 13-án, illetve az ahhoz legközelebb eső vasárnapon a máshol is szokásos bucsululatságot tartják. Ezen beruházás, tehát a megállóhely kiépítése és egyéb járulékos beruházások mintegy 4-500 ezer forintot tett ki, melynek túlnyomó részét a lakosság odaadó társadalmi munkájával teremtette meg.

A községfejlesztési hozzájárulásunkat mindig olyan célok megvalósítására használtuk fel, amelynek kapcsán lakosságunk életkörülményeit javítani tudtuk. Ilyenek pl. 1964. évben a község szilárdburkolatu járdáinak építése folyamatosan napjainkig, ugyancsak ettől az évtől kezdődően a megépített szilárdburkolatu járdák mellett a község egyöntetű fásítása. Továbbá községfejlesztésünközl megépítettük a községi temetőben a ravatalozót, amelyet lakosságunk első alkalommal idegenkedve fogadott, de látva annak messzemenő egészségügyi előnyét, ma már igényli annak működtetését.

A jelen időszakig községünk belterületén 3.200 folyóméter szilárdburkolatú járda nyert kiépítést, ami az összjárda 90 %-át jelenti, ugyanakkor 1000 db gömbakác nyert elültetést, ebből leszámítva, ami nem lett jó, utcáink fásítását 65 %-ban töltötte ki.

Községi tanácsunknak a továbbiakban is az a célja, hogy a fejlesztési alapból befolyt csekély összeggel úgy gazdálkodjon, hogy az abból létesített feladatok lakosságunk minél kulturáltabb körülmények között való boldog életét biztosítsa.

A mezőgazdasági termelés formái.

Felszabadulásunk után lakosságunk nagy többsége egyénileg gazdálkodó volt. A földreform során lakosságunk mintegy 75 %-a jutott kisebb-nagyobb földingatlanhoz. Összegében kiosztásra került 1422 kh 300 n.öl terület. A földreform során a földosztó bizottság igénybe vette az alábbiak szerinti felosztásban jelentkező földterületeket: 100 kat.holdon aluliaktól 13 kat.holdat, 100 és 1000 kat.hold közötti földbirtokosoktól 1409 kat.holdat vettek el, illetve osztottak fel. A fent felsorolt területekből a földosztó bizottság a kemenessömjéni igényeknek kielégítésére 532 katéhold, 807 n.ölet juttatott 120 személy részére. Az így összegzett mennyiség adja ki az 1422 kh 300 n.ölet.

A földosztás után a kisparasztok saját juttatott földjükön, a nagy gazdaságoktól kapott felszerelésekkel gazdálkodott. Egyrésze látván, felismerte a helyzetet, hogy ilyen kis egységekben az ő felkészültségükkel jövedelmező gazdaságot megvalósítani nem tudnak. Ennek a felismerésnek hatására 1954. január 1-ével 8 család termelészövetkezeti csoportot alakított. A megalakult kis termelészövetkezet elnökévé választotta Cseledi Zsigmondot, majd a tagság névszerint a következőkből tevődött össze:

Szakonyi Lajos

Kovács Gézáné

Macsotai Józsefné

SZih Károly

Ambrus József G.

Bertalan Dénes

Záboreczky Gyula.

A kis létszámú termelészövetkezet két éven át gazdálkodott kisebb-nagyobb eredményekkel. Amikor már a kezdeti nehézségeken túltették magukat, már összeforrottabban gazdálkodtak, akkor az 1956-os ellenforradalmi események közbejöttek, melynek hatására a kis csoport feloszlott. A feloszlás után megosztottak a megtermelt javakon, valamint állatállományukon és a termelési eszközökön.

A feloszlott termelőszövetkezet a saját szántóterületén kívül használta a községben lévő állami tartalékterületeket is. A feloszlás után 1957. január 1-ével műveletlenül maradt területet a Kemenesaljai Állami Gazdaság vette kezelésbe. 1960. január 1-ig ezeken a területeken gazdálkodott.

Dolgozó parasztságunk látván, hogy a kisárutermelő gazdálkodás a rohamos fejlődés hatására egyre inkább halálra van ítélve, magáévá tette Pártunk és Kormányunk politikáját, önkéntesen termelőszövetkezeti utra lépett. Az újonnan megalakult termelőszövetkezet a "Magyar Zászló" MTSZ. nevet vette fel. A "Magyar Zászló" MTSZ. taglétszáma 143 fő, családok létszáma viszont 127. Ennek a termelőszövetkezetnek az elnöke Bincze Géza lett. A termelőszövetkezet földterülete 2356 kat.hold volt, melyből a 1634 kat.hold, a rét 105 kat.hold, a legelő 347 kat.hold, a gyümölcsös 2 kat.hold, az erdő 135 kat.hold volt.

A termelőszövetkezetben a termésátlagok a következőképpen alakultak:

buza	9.1 q	zab	6.0 q
rozs	6.9 q	kukorica	15.5 q
ősziárpa	7.0 q	cukorrépa	165.0 q
tavasziárpa	15.9 q	burgonya	27.7 q

./.

A termelőszövetkezet állatsűrűsége jóval a járási szint alatt volt. 100 kat.holdra szarvasmarhából 10.8 db jutott, ezen belül 4 db tehén, sertésből 14.3 db, ebből koca 1.5 db, lóból 2.3 db, juhból 20.3 db.

Áruértékesítéstekintetében az alábbi mennyiségekkel jelentkezett termelőszövetkezetünk: tejből 3026 liter, sertésnusból 1 q, marhahusból 10 q, hus összesen 11 q, kenyérgabonából 20 q jutott 100 kat.holdra. 1 tehén évi átlagos tejtermelése 1921 liter volt.

A termelőszövetkezet már ebben az időszakban beruházásait úgy irányította, hogy azok a jövő gazdaságát alapozzák meg. Ennek érdekében már az alakulás évében 1.293.374 Ft-ot fordított különböző építkezésekre, ebből az összegből a sajátterős beruházása 134.075 Ft volt.

Építettek 1 db 50 fh-es tehénistállót, 1 db 300 fh-es sertéshizlaldát, továbbá építettek 1 db 8 vagonos magtárt és 1 db 8 vagonos görét. A termelőszövetkezet gépállománya ekkor állt 1 db K-25-ös zetorból és 1 db pótkocsiból.

A termelőszövetkezet fejlődésének illusztrálása végett az 1969-es év eredményeit kívánjuk elmondani és a jelenlegi gazdaságot jellemezni.

Igaz, hogy a fejlődést teljes mértékben ezen keresztül nem lehet lemérni, de bizonyos foku összehasonlítást kapunk.

Nem a jelenlegi helyzetet tudjuk összehasonlítani, mivel 1968. január 1-ével Kemenesmihályfa és Kemenessömjén községek termelőszövetkezetei egyesültek és így az 1967. év eredményeit vesszük alapul.

1967. évben a termelőszövetkezet elnöke Ósze András volt. Gazdálkodási területük 2262 kat.hold, ebből szántó 1502 kat.hold, rét 131 kat.hold, legelő 255 kat.hold, gyümölcsös 21kat.hold, erdő 295 kat.hold, és 53 kat.hold egyéb területtel rendelkezett.

Családok száma 120, tagok száma 127 fő. A 127 tag közül dolgozó tag 118 fő.

A gazdaság termésátlagai a következők szerint alakultak:

buza	12.7 q	zab	9.9 q
rozs	6.7 q	kukorica	21.0 q
tavasziárpa	13.6 q	cukorrépa	170.1 q
ősziárpa ezen az éven		burgonya	6.5 q

nem volt.

Állatsűrűség 100 kat.hold szántóra: szarvasmarha 23.5 db, ebből tehén 6.5 db, sertés 4.3 db, ebből koca 0.5 db, ló 1.5 db.

Áruértékesítés helyzete a következő képpen alakult:

kenyérgabonából 169.5 q-t, marhahusból 46.2 q-t, sertéshusból 4.2 q-t, baromfihusból 28.8 q-t, tejből 144.5 litert értékesítettek 100 kat.hold szántóra jutóan.

A termelőszövetkezeten belül 1 tehenre jutó évi tejtermelés 2780 liter volt.

./.

A termelőszövetkezet beruházásai 1967. évben 1.126.000 Ft-ot tettek ki, ebből a sajátérs beruházás 312.000 Ft volt.

A termelőszövetkezet gépparkja is jelentősen megnövekedett az induló évhez viszonyítva, mivel a terméseredmények fokozása érdekében termelőszövetkezetünk 1967. évben rendelkezik 4 db UTOS traktossal, 3 db Zetor K-25 traktossal, 2 db Super-zetossal, 1 db RS-09-es, 1 db SZK-4-es kombájnnal, 1 db Zetor 30-11, 2 db Hoffer típusu traktossal.

Szerintünk ezek a számok kellő összehasonlítási alapot nyújtanak ahhoz, hogy a külső szemlélő is megláthassa, hogy milyen hatalmas fejlődésen ment keresztül községünkben termelőszövetkezetünk és hogy helyes volt pártunk politikája, melynek alapján községünk dolgozó parasztsága a fejlődésnek ezt a formáját választotta.

Amint azt már az előzőkben említettük, termelőszövetkezetünk a kemenessömjéni "Előre" termelőszövetkezettel 1968. január 1-ével egyesült "Sömjénmihályfa" Mezőgazdasági Termelőszövetkezet elnevezéssel. Az egyesülés folytán termelőszövetkezetünk az alábbi gazdaságok mellett gazdálkodik.

Az egyesült termelőszövetkezet elnöke Németh Béla lett, aki a volt kemenesmihályfai "Magyar Zászló" ter-

melőszövetkezetnél a főagronómusi teendőket látta el. Az egyesült termelőszövetkezet eredményes gazdálkodását bizonyítja az a tény, hogy már az egyesülés évében képes volt arra, hogy az egyesülés előtti 30-40 Ft-os munkaegységértékkel szemben 50 Ft-ot produkáljon. Az eredményes gazdálkodás feltételei a termelőszövetkezetben biztosítottak annak ellenére, hogy a szakember ellátás nem megnyugtató. Ugyanis ez a nagy gazdaság két Felsőfoku Mezőgazdasági Technikumot végzett szakemberrel és 3 fő technikumot végzett szakemberrel oldja meg gazdálkodási feladatait.

A termelőszövetkezet rendelkezik 2 db 100 fh-es tehénistállóval, 2 db 50 fh-os borjunevelővel, ugyanilyen férőhelyes elletőistállóval, 50 fh-es sertésfiasztatóval, megfelelő magtár-raktár helyiségekkel és a kukorica tárolásához szükséges garéval, ezeken felül a volt uradalmi gazdálkodásból visszamaradt épületekkel, amelyekre bizonyos mértékben még akkor is szükség van, ha azok nem is a legkorszerűbbek.

A mezőgazdasági munkák szakszerű végzése egyre nagyobb géppark beállítását tette szükségessé. Ennek érdekében a termelőszövetkezet a mai napig rendelkezik 13 db erőgéppel, ami vegyes, megtalálhatók Zetor-K25-ös, Zetor-Super, U-28-as, MTZ, UTOS, valamint 1 db RS-09-es traktorok. Ezeknek a gépeknek a javításáról és elszállításáról a termelőszövetkezet úgy gondoskodott,

hogy építettett egy vasvázás épületet /szint/, melynek egy részét kisebb átalakítással kialakított javítóműhely céljára, másik részében pedig a gépek garázsírozását oldja meg. Az itt felsoroltak termelőszövetkezetünk olyan főbb tevékenységét és építményeit érintette, melyek az alapot képezik, ezentul számtalan olyan létesítmény van még, ami a gazdálkodás eredményességét mértékben befolyásolja, de mindenre ilyen részletességben nem térhetünk ki. Ahhoz viszont, hogy az eredményeket teljes mértékben nyugtázhassuk el kell mondani, hogy az eredményes gazdálkodás gyümölcse 1969. évre vetítve sem marad el, mivel hogy a munkaegység értéke az 50.- Ft-ot meghaladja, ugyanakkor 1 dolgozó tag 10 órás munkanappal több, mint 100 Ft-os keresethez jut.

Községünk közegészségügyi helyzete.

Községünk lakosságának egészségügyi körülményeit a nagysimonyi orvosi körzet körorvosa van hivatott ellátni. Ennek segítőtársai 1 fő házibetegápoló és 1 fő védőnő. Ha egyenként vesszük Dr. Mesterházy Gábor körorvos munkáját kell, hogy értékeljük. Tevékenységét lelkiismeretesen, tudasa legjavát nyújtva, fáradhatatlanul végzi, mellyel a lakosság legnagyobb elismerését és szeretetét vívta ki. Az orvos közvetlen segítő-társa a házibetegápoló, aki szintén a felelősségteljes munkáját becsülettel végzi, melyre szükség is van,

mivel a körorvos tulzsufolt rendelés után nem lenne képes a házi betegek kisebb szaktudást igénylő kezelését ellátni.

Nagyon felelősségteljes munkát végez a községen belül a védőnő. Órkodik a gyermekek egészséges fejlődése felett. Ennek az eredményes munkának köszönhető az, hogy az elmúlt 25 évben községünkben a felvilágosítás hiányából, vagy a védőnő részéről való nemtörődömségből semilyen fertőző betegség nem fordult elő.

A lakosság ivóvíz ellátása nem megoldott. Ugyanis kutjaink vize emberi fogyasztásra a KÖJÁL szerint nem alkalmas. Ennek érdekében mindent meg kell tenni, hogy minél hamarabb megfelelő minőségű ivóvizellátást tudjunk lakosságunk részére biztosítani. Szerintünk ennek a legeredményesebb megoldása az lenne, amennyiben ezt anyagi lehetőségünk engedné, törpevizmű építése válna szükségessé.

Községünk közrend és közbiztonsága.

Lakosságunk vagyonvédelmét és közbiztonságát a táltó rendelkezéseken túl a területünkön székelő községi megbizott rendőr biztosítja. A községi megbizott rendőrön kívül a celldömölki Járási Rendőrkapitányság közlekedésrendészeti járőrei, valamint a Közrend, Közbiztonság járőrei segítik.

Községünkben általában a tulajdon elleni vétségek, valamint a közlekedésrendészeti szabályok be nem tartása miatt kerül lakosságunk a törvénnyel szembe. Kedvező eredményeket mutat a községi tanácsok hatáskörének bővítésével kapcsolatosan helyben intézett szabálysértési ügyek száma, ugyanis az egy éves gyakorlat alatt mindössze három ilyen esetben vált szükségessé különböző intézkedéseknek és eljárásoknak a megtétele.

Leggyakrabban a magánszemélyek tulajdona elleni lopások szerepelnek. Igen kis százalékban néha előfordulnak kisebb, a társadalmi tulajdont károsító vétségek.

Kemenesmihályfai Művelődési Otthon és Klub
fejlődésének története a felszabadulás
óta napjainkig.

Művelődés helyzete a felszabadulás előtti években:

E falut mindig művelődésre vágyó emberek lakták, s tették is ezt módjuk szerint. De a művelődést, szórakozást biztosító jó helyiségek, intézmények sohasem álltak a lakosság rendelkezésére, még a mai napig sem. A mostoha körülmények ellenére is lehet beszélni kulturális életről. A lelkesedés nagymértékben pótolja az objektív hiányokat. Az 1920-30-as években jeles szószólója volt a kulturának községünkben Gósi Ferenc igazgató tanító. A fiatalokat nagyon maga mellé tudta állítani, szervezni, közösségi munkára serkenteni. Minden év-

ben legalább kétszer tanultak be szindarabot, amit a jelenlegi italbolt udvarán lévő lábás-pajtában adtak elő. Ezen alkalomra a fiatalok a pajta oldalát befönték ágakkal. Az évenkénti két szindarab, bucsu, szüreti felvonulás, - amelyeknek a mai napig is nagyományai vannak - jelentették a fő szórakozási megmozdulásokat.

Művelődés helyzete a felszabadulástól napjainkig:

Egy község művelődésének helyzete nagymértékben függ attól, hogy van-e ennek az ügynek gazdája. Az 1930-as évektől 1960-ig kiemelkedően aktív művelője volt falujának Gőcze András pedagógus. A fiatalok között egészen fiatal tudott lenni, a gyerekek között gyerek és szinte barátja a felnőtt lakosságnak. Néhány évig ő is csak az említett lábás-pajtát tudta felhasználni közös megmozdulásokra. Harcos elszántsággal küzdött azért, hogy a községnek kulturháza legyen. Küzdelme sikerrel járt. 1951-ben kulturházat avatott a falu. Nem új épület volt ez, hanem a Vidos-uraság daráló helyiségét alakította át a lakosság társadalmi munkával kulturotthonná.

N a g y o n sok munkáskéz tevékenykedett, míg a daralóból kulturotthon lett. 1951-ben volt az ünnepélyes avatás. Az iskola és a fiatalság színvonalas és szórakoztató műsorral örvendeztette meg az ö szegyűjt nagy közönséget, mert szinte az egész falu ott volt.

Az első kulturotthon igazgató, szinte természetesen, Gőcze András lett. A kulturház felszerelése nagyon szegényes volt. Kertiszékekkel volt ellátva és semmi több. Már kulturház van, most azért kell harcolni, mondta Gőcze András, hogy a kulturháznak megfelelő be-
rendezése legyen.

A fiatalok szervezkedtek, hogy szindarabokat tanuljon és a bevételből gyarapítsák a kulturház felszerelését. Gőcze András vezetésével nagyon sok estét töltöttek együtt a fiatalok a próbákon. A sok betanult darab közül csak egypárat említünk: "Visszahuz a tanya", "Cigány", "Leánynéző", "János-vitéz", vagy pl. mesejátékok: "Hamupipőke", "Csipkerózsika", "Jancsi és Juliska" stb. A betanult szindarabokat kétszer-háromszor is előadták, sőt ezentul a környező községekben is pl. Köcsk, Nagysimonyi, Tokorcs, Mesteri, Csöngé, Ostffyasszonyfa és Kemenessömjén községekben.

A szinpadot, a kulisszákat a szereplők otthonról hozott deszkából készítették el. A bevételből gyarapították a kulturotthon vagyonát. Pl. függönyöket, zeneszerszámokat vettek. Sajnálatos, hogy az 1956-os eseményekkor az eddigi munkáját semmibevéve, néhány csócselék hangadására Gőcze András lemondásra kényszerült, mivel a pártnak hű tagja volt. Néhány hónapra Bertalan Imre iskolaigazgató vette át a művelődés irányítását.

Az ellenforradalmi helyzet konszolidálódása után Gőcze András ismét a kulturotthon élére állt, és egészen 1960-ig ellátta a kulturottigazgatói teendőket. 1960. december 31-én sok egyéb munkája és betegsége miatt felmentését kérte. Ilyen hosszú ideig azóta sem állt ezen a poszton senki. Viszonylag viharosabb évek következtek, sűrűn váltották egymást a kulturotthon vezetők. Az igazi gazda nehezen került elő. 1961. január 1-től Pataky Márton vette át a művelődés irányítását, bár ő sok segítséget adott az előző kulturotthon vezetőknek, néhány hónapi működése után mégis lemondott, pedig irányítása alatt nem torpant meg a kulturális élet. Színes előadásai vonzották a lakosságot, zeneszakiskolpre csoportosította a fiatalokat, valamint a futbal-szakiskolpre irányítása alatt a járásban az elsők között szerepel.

Pataky Mártontól Gersey Ottó pedagógus vette át a stafétabotot a népművelésben. Ismeretterjesztő előadásokat, klubfoglalkozásokat, országjáró kirándulásokat szervezett, irányítása alatt 60 fő látogatott el a kőszegi várünnepségekre. Gersey Ottó 1965. szeptemberében kérte lemondásának elfogadását. Gersey Ottótól Dr. Dévay Ervin tsz. főkönyvelő vette át a kulturotthon igazgatói teendőket. Nagy elfoglaltsága mellett szindarabot is tanított pl. Molier "Dandin György" című színművét. 6 hónapi működés után ő is lemondott.

Dr. Sente Sándorné következett a kulturotthon-igazgatók népes táborába belépni. Nagyon nehéz körülmények között végezte ezt a teljes embert igénylő munkát, hisz Kemenessömjénből járt át Kemenesmihályfára. Hetente egy alkalommal tartott szervezett klubfoglalkozást. E foglalkozások látogatottsága néha még a 30-40 főt is elérték. Betanulták Vadnai: "Táncos csizma" című mesejátékát, melyet nagy sikerrel adtak elő Kemenesmihályfán, valamint Kemenessömjénben is. 1965. augusztus 15-én Dr. Sente Sándorné komoly és elfogadható indokokkal kérte felmondásának elfogadását. Mivel ezután senki sem fogadta el a kulturotthon vezetését, Hegyi Dániel iskolaigazgató volt kénytelen vállalni e funkciót.

Az iskola irányítása mellett nem lehetett teljes egészében követelni ennek a munkának az eredményes vitelét, mivel e két funkció külön-külön is egy egész embert igényelne. Ennek az állapotnak a megszüntetése akkor oldódott meg, amikor 1966-ban Szép László nevelő a községbe került pedagógusnak és mint elismert népművelő fel lett kérve a kemenesmihályfai kulturotthon, illetve klub vezetésére, amit becsüléssel a mai napig is ellát.

Azért említettünk klubvezetést, mert 1966-ban a kulturházat életveszélyesaége miatt lezárták. Jelenleg egy régi iskolahelyiségből átalakított kicsi klub-

szoba van hivatta községünk lakosságának szórakozási igényét kielégíteni. A klub megalakulásakor teljesen új felszerelést kapott a megyei művelődésügyi osztálytól./40 kárpátozott széket, 20 db fotelt, 5 db klubasztalt, 2 db szekrényt és 1 db televíziót./

Annak ellenére, hogy kicsi a helyiségünk, mégis élénk klubéletről adhatunk számot. 1967-ben alakult irodalmi színpadunk a körzeti kulturális seregszemlén bemutatta "A foltok kiálltanak" című műsorát, mellyel első helyezést ért el, és a Járási Kulturális bemutatón is sikerrel szerepelt. Ennek a műsornak betanítója Szép László volt.

1968-ban ugyancsak ez a csoport vett részt a kulturális szemlén Dr. Sente Sándorné vezetésével, I. helyezést értek el, előadták az "Arcok és harcok" című irodalmi műsort.

1969-ben ismét bizonyított irodalmi színpadunk, amikor a "Dicsőséges 133 nap" című műsorát mutatta be a szemlén.

Nemzeti ünnepeinken mindig színvonalas műsort adunk az iskolával karöltve. Az elmúlt évben jólsikerült gyermekfoglalkozásokat tartott Kuzminsky Mihály és Szép Lászlóné nevelők. Minden vasárnap táncos összejöveteleket tartunk, zenét lemezjátszó szolgáltatja, kb. 100 db lemezkészlettel.

E tánedélutánjaink olyan népszerűek, hogy még a szomszéd községekből is idejárnak a fiatalok. A lakosság szórakozási igényének kielégítését szolgálta a heti két alkalommal megtartott mozielőadás, de mikor a kulturotthon életveszélyessé vált és lebontották, ez megszűnt. Még a vándermozi által felajánlott előadásokat sem tudjuk fogadni helyiség hiányában.

Községi könyvtárunk kicsit vizes helyiségben van, vezetője Berki Aladár pedagógus, aki hetente kétszer tart kölcsönző napot. Könyvtárunk jól felszerelt, szabadpolcos. A kölcsönzők száma 100-150 fő között mozog. Könyvtárunk könyvállománya 2880 kötet. Az idősebbek körében legolvasottabb könyvek a Jókay sorozat, a fiatalok egyre jobban érdeklődik a mai írók művei iránt és természetesen a pettyes és csikos ifjusági könyveket kedvelik.

Klubéletünk legfőbb eredménye az elmúlt évben a jólmegg szervezett és megtartott KISZ oktatás volt. Az oktatás vezetője Szép László volt, aki úgy igyekezett politikai ismereteket nyújtani, hogy azok az előadások után termékeny vitába érlelődtek. Még politikai vitélkedőt is rendeztek a tanfolyam befejeztével és jutalmazták a politikailag legtájékozottabb fiatalokat.

A TIT előadások témáját úgy válasszák meg, hogy minden korosztály megtalálja benne a magának való témát.

A termelőszövetkezeti tagok körében népszerű volt Dr. Sente Sándor "Tsz. jogügyi viták" című előadása. A fiatalság különösen Laky Rezső járási népművelési felelős az ifjúság problémáival foglalkozó előadásait kedvelik. Az egészségügyi és kresz témájú előadások mindenki számára kedveltek.

Az elmúlt évben tartottuk meg először a szülők-fiatalok találkozóját. Ezt az idén is megrendezzük, mert a szülők így látják, hogy hol és hogyan szórakoznak gyermekeik, elbeszélgetünk velük, tájékoztatjuk őket, hogy mivel foglalkozunk a klubban.

Klubfelszerelésünk már közel 10 éves, de még mindig jó állapotban van, na valami elromlik, a fiatalok megjavítják. Az elmúlt évben 10 db fotelt, 3 db asztalt és 9 db széket javítottak meg. A lányok társadalmi munkában kitakarították a helyiségeket és kimosták a függönyöket, stb.

Élénk a klubéletünk ilyen mostoha körülmények között is, de egy nagyobb kulturális helyiségre feltétlen szükség lenne ahol filmet is vetíthetnénk, pingpong termet biztosíthatnánk fiataljainknak. Reméljük, hogy e falu lakosságának kívánsága egyezzer valóra válik, hisz még egy rendes kulturális intézménnyel sosem rendelkezett.

Természetes, hogy a művelődés helyzete nem egészen ezen áll, vagy bukik, hisz a lakosság más uton is művelődik. Községünkben 94 televízió készülék van, ugyanakkor 208 rádió. Havi előfizetű napilapra 85 személy, hetilapra 267 személy. 12 családnál van 50 kötetnél nagyobb családkönyvtár.

A fentiekből világosan kitűnik, hogy községünk lakosságában ég a vágy a kultúra, a művelődés irányában, azon kell fáradoznunk, hogy minél színvonalasabban és minél kulturáltabb körülmények között tudjuk ezt az igényt kielégíteni.

Az iskola fejlődésének története 1945-től 1970-ig.

Visszapillantás az 1945. előtti helyzetre.

Kemenesmihályfán /aXVII. század közepéig Mihályfalva/ az iskolai oktatás valószínű a XVI. században indult el. Községünkben érvényt szereztek a reformáció azon elvének, hogy "minden templom mellé állittassék iskola". Az első tanítók nevét nem ismerjük, de egy fennmaradt feljegyzés szerint 1865-ben az év iskola tanítója Bichó János volt.

Községünk és iskolánk legszebb napjai közé tartozik 1706. január 27. és 28-a, amikor Bercsényi Miklós tábornok 2 napig volt Mihályfa vendége. Bercsényi Miklós a szolgabírák által falunkba hivatta össze a kemenesaljai tanítókat és lelkészeket, hogy aláírásukkal fogadjanak hűséget II. Rákóczi Ferencnek. 11 lelkész és 22 tanító, köztük a mihályfai Hörcsöky Miklós sorakozott fel Rákóczi zászlaja alá.

Tanítottak még községünkben:

1710-ben Burján György

1932-ben az evangélikus iskola megszűnt és ettől az időponttól, mint római katolikus iskola működött.

Valószínű a türelmi erendelet megjelenése után működik újból evangélikus iskola is, mert a feljegyzések szerint

1808-től itt tanított Szabó Adán iskola mester.

1848-ban Kovács Ferenc tanítóról tudunk,

1850-től 1893-ig Smidéliusz György tanított, aki a feljegyzések szerint gyógyítással is foglalkozott.

Községünk a három tanítót 1881-ben kapta.

A napjainkban is álló iskolaépületeket a XIX. században építették. Pl. Az evangélikusok által épített kéttantermes iskola kántortanítói lakással és segédtanítói szobával 13.000 koronába került 1874-ben. Ugyanabban az évben építették a katolikus iskolát is.

Tanítóként működött még községünkben:

Hajas Gyula, Saly Sándor, Róth Kálmán, Szórádi Dénes, Horváth Lajos, Novák János, Hajnal Endre, Mesterházy Károly id. Cseri Lajos, Gósi Ferenc, Erdős János, Szabó Jenő, ifj. Cseri Lajos, Kiss István, Székely Norbert, Papp István, Horváth Vilmos, Bertalan Imre, Fülöp Dezső, Gőcze András, Lampért Dezső.

Az 1900-aa években 1948-ig három tanulócsoport működött községünkben. 1942-től az iskolák nyolc osztállyal működtek. A római katolikus iskolába három község tanulói jártak /Kemenesmihályfa, Tokorcs és Kemenes-sömjén/. N

Néhány adat az iskolák államosítása előtti időkből:

1912-13-as tanévben a tanuló létszám 68 az evangélikus iskolában, 69 a katolikus iskolában,
1944-45-ben a tanulólétszám 61 az evangélikus iskolában, 63 a katolikus iskolában,
1945-46-ban a tanulólétszám 67 az evangélikus iskolában, 43 a katolikus iskolában.

A felszabadulástól az államosításig /1945-48. január 16-ig/ 3 tanulócsoport működött, 1-8 osztályig. Egy tanulócsoport a római katolikus iskolában, kettő az evangélikus iskolában. 1945-ben a tanítás április 7-én kezdődött és július 7-én volt a tanévzáró.

A faluban Bertalan Imre, Gőcze András, Endrődi János és Horváth Vilmos tanítottak a felszabaduláskor.

Az iskola felszerelése elavult, korszerűtlen. A szertárak hiányosak voltak. A szakosított tanítást már 1947-ben megkezdték a kemenesmihályfai és a kemenessömjéni evangélikus iskolák összevonásával. 1947. január 9-én Kemenessömjénben nyílt meg a szakosított evangélikus iskola a Radó-féle kastélyban. A következő tanévben a kemenesmihályfai tanulók nem mentek át Kemenessömjénbe és a felsőbb szervek döntése alapján 1947. szeptember 24-től a kemenesmihályfai felsősök újból Kemenesmihályfára jártak iskolába. A körztesítésnek ez a formája megbukott.

Az iskola fejlődése az államosítástól napjainkig:

A két egyházi iskola államosítása 1948. január 16-án történt meg az 1948. évi XXXIII. Tc. értelmében. Az államosítás - az akkori jegyzőkönyvek szerint - simán történt. Sem a beírás, sem a tanítás megkezdésével kapcsolatosan nem voltak rendellenességek. Egy tanulót sem kellett hivatalból beírni.

1948-49-es tanévben a tanulók létszáma 119 fő volt.

A tanulócsoportok száma négy.

Az összevonás módja: I-II, III-IV, V-VI, és VII-VIII.

A felső tagozatban megindult a szakosított oktatás. Az új állami általános iskola vezető tanítója Bertalan Imre lett. Ekkor az iskolában tanítottak még Gőcze András, Horváth Vilmos, Lampért Dezső.

Az iskola ingó vagyonának értéke: 12.127.94 Ft volt.

A nevelők létszáma három év múlva Felföldi Dezsővel 5 főre emelkedett.

A szakbendszerű oktatás fejlett formája csak a körzetesítéssel valósulhatott meg, ami 1951. október 8-án következett be. Ettől az időponttól kezdve Kemenesmihályfára jártak a kemenessömjéni és a tokorcsi felsőtagozatos tanulók is. A körzetesítés kisebb ellenállásba ütközött a szülők részéről, és emiatt nem valósult meg már a tanév elején. Kisebbségi hiányosságok adódtak még a hiányzások miatt, aminek oka a jelentések szerint, "a lábbeli, illetve a talphiány volt". Ezt a problémát gumicsizma és gumitalp kiutalással oldották meg.

Körzeti iskolához "átosztották" az addig a tokorcsi iskolában és a kemenessömjéni iskola felső tagozatában tanító nevelőket, Kelemen Gyöngyi és Magyarai Pálné tanítókat.

A körzeti iskola igazgatója Ország Mária lett.

A tanulók létszáma:

1951-52 tanévben a körzetesítés előtt alsós 62, felsős 61, összesen 123 tanuló.

1951-52. tanévben az október 8-ai állapot szerint, tehát a körzetesítés után alsótagozatban 62, felsőtagozatban 150, tehát összesen 212 tanuló volt.

A felsőtagozat megoszlása:

Kemenesmihályfai	Kemenessömjéni	Tokorcsi
61	50	39

Ezzel a felsőtagozat teljesen osztottá vált.

Nevelők száma 7,

Tantermek száma 4.

Az alsó tagozatban délután tanítottak.

1955-től egy-egy tanterem kettéválasztása és egy új terem kialakítása után minden tanulócsoportban délelőtt tanítottak.

Az iskola igazgatói rövid időn belül a következők voltak:

Ország Mária

Bertalan Imre

Gőcze András

Majnovics Mária

Bertalan Imre

Gőcze András

több alkalommal voltak iskolaigazgatók.

Az iskolában tanítottak még:

Berky Aladár, Berky Aladárné, Horváth Éva, Háromi Margit, Hujber Lajos, Kovács Mária, Horváth Gyula, Pataky Márton, Süle Ferenc, Szatlmayer Emilia, Zukovics Imre.

1958-től Hegyi Dániel lett az iskola igazgatója.

Az iskola épületének korszerűtlen és egészségtelen volta miatt megszületett az új iskola építésének gondolata. Az új négy tantermes iskola községfejlesztésből történt megépítését községi tanácsunk 1958. októberi tanácsülésén hagyta jóvá. E feladat megvalósítása érdekében tanácsülésünk az eddig 100 Ft-os községfejlesztési hozzájárulást 150 Ft-ra emelte fel a lakossággal teljes egyetértésben. Ugyanakkor szükségessé vált még nagyobb összegű bankhitelnek a felvétele is. Állami hozzájárulás segítségével 960.000 Ft-os végszámlával és a lakosság részéről rendkívül nagy értékű társadalmi munkával forint összegben 152.000-200.000 Ft, 1959. november 8-án felavattuk iskolánkat. A társadalmi munkában a falu apraja és nagyja résztvett. A helybeli lakosságon kívül kivették részüket a társadalmi munkából Kemenessömjén és Tokorcs lakosai is. Az új iskolánkat festői-en gyönyörű környezetben, a község tulajdonát képező, akkor eléggé elhanyagolt állapotban lévő Münnich-kastély kertjében építettük fel.

Az új iskola megépítésével oktatási problémáink csak részben nyertek megoldást, ugyanis csak a felső tagozatot tudtuk az új iskolában elhelyezni, az alsó tagozat ekkor még a régi, korszerűtlen iskolában volt elhelyezve. Az új iskola megépítése után tantestületünk az alábbiakból tevődött össze:

Hegyi Dániel igazgató, Berky Aladár, Berky Aladárné, Gersey Ottó, Gőcze András, Pataki Márton, Szatlmayer Emilia és Takács Mária nevelőkből.

Iskolánkban a gyakorlati foglalkozás 1961-ben kezdődött meg. A gyakorlókert területe 600 n.öl. A műhelyterem szükséghelyiségben volt. Az iskola tulajdonában lévő kastély kisebb átalakítása után egy felszabadult tanteremben 1961. szeptember 1-én megnyílt a napköziotthonos óvoda Berecz Lajosné óvónő vezetésével. /Ezt megelőzően csak néhány évben működött 2-3 hónapos óvoda/. 1961. szeptember 26-án a tanácsülés megszavazta az iskola két tanteremmel való bővítését. A tanácsülés feladata az volt, hogy döntsön abban, hogy művelődési otthont, avagy iskola bővítést végezzünk. A vitában a többség úgy döntött, hogy ha már elkezdjük az iskola építését, akkor azt hozzuk olyan szintre, hogy azal megoldódjék az oktatás kérdése.

Ugyanezen a tanácsülésen Németh László a művelődési osztály vezetője bejelentette, hogy politechnikai műhely építéséhez a járási tanács 60.000 Ft felújítási hitelt tud biztosítani. A műhelyt 1962-ben egy gazdasági épületből felépítette a celldömölki Építő KTSZ 110.000 Ft-os összeggel.

Az iskolához és a műhelyhez a berendezéseket a Megyei Tanács VB. Tervosztályától kaptuk.

Az iskola bővítése 469.000 Ft-ba került.

1963-64. tanévet az alsótagozat is az új iskolában kezdte meg.

1963-ban az iskolában a politechnikai műhelyben és három szolgálati lakásban üzembehelyeztünk, illetve kiépítettük a házi vízvezetékrendszerdszert. 1964-ben kerékpártárolót építettünk 50 kerékpár tárolására. Ugyanebben az évben megkezdtek 100.000 Ft-os felújítási hitelből egy épület felújítását, mely 1965-től szolgálati lakás céljára van használva. 1967. szeptember 1-től működik iskolánkban egy csoportos iskolai napközi 40 férőhellyel, melyet a volt Münnich-kastélyban helyeztünk el. Egy nevelő foglalkozik az I-VIII. osztályból összetevődő csoporttal. Ebben az iskolai napközi otthonban étkeznek nevelőink is. Nagyon időszerű lenne a csoportos alsó és felsőtagozatra megbontani, az oktatás korszerűsítése végett.

Iskolánkban 1963-64-es tanévtől kezdve hét tanuló-csoport működik:

Néhány adat a tanulókról:

	1956-57	1963-64	1968-69
létszám	172	186	185
tanulócsoport sz.:	6	7	7
tanulmányi átlag	3.17	3.4	3.3
Bukás az év végén:	25	19	12
bukás %-a:	14.5	10	6.4

./.

Az uttörő csapat 1948. október 13-án alakult meg, és a Petőfi Sándor Uttörő Csapat nevet vette fel. /A csapat neve azóta megváltozott Bercsényi Miklós névre./ Az első csapatvezető Horváth Vilmos tanító volt, A tanulók 74 %-a lett az uttörő csapat tagja. A csapat jelenlegi létszáma 153 fő. A csapat vezetője: Takács Mária tanítónő. Csapatvezetők voltak még az elmúlt időszakban: Gócze András, Pataki Márton, és Dr. Sente Sándorné.

Csapatunk több éven keresztül Balatonrendesen táborozott, 40-50 fővel.

Tanévenként 5-6 szakkört működtet iskolánk. 1969-ben az alábbi szakkörök működtek:

barkácsoló, fotó, méhész, kézilabda, előadói, ifjúsági egészségőr és számtan szakkörök.

A szakkörök munkájából, illetve munkájuk eredményéből év végén minden esetben kiállítást rendezünk.

Az év folyamán megrendezett tanulmányi, kulturális és sportversenyeken iskolánk tanulói eredményesen szerepeltek. Több alkalommal eljutottak a megyei, illetve országos szintű versenyekig is.

A nyolcadik osztály elvégzése után több tanulónk továbbtanult, ipari és egyéb iskolákban. Iskolánk egykori tanulói közül többen egyetemet és főiskolát végeztek. Nem egy közülük mérnök, orvos, pedagógus, ag-

ronómus, technikus és katonatiszt lett.

Az 1968-69-es tanévben a nyolc osztályosok létszáma 28 fő. Továbbtanul: gimnáziumban 8, technikumban 5, ipari iskolában 9, egyéb iskolában 2 fő. Segítő családtagként idehaza 4 fő dolgozik.

Középiskolában továbbtanultak iskolánk tanulói közül:

tanév	8.osztályt végzett ta- nulók száma	középisko- lában to- vábbtanul	A 8. osztály %-a
1952-53	31	10	32
1953-54	23	6	26
1954-55	28	7	25
1955-56	23	4	17
1956-57	17	3	17
1957-58	28	10	35
1958-59	21	6	28
1959-60	20	10	50
1960-61	26	11	41
1961-62	21	10	47
1962-63	34	14	41
1963-64	21	10	47
1964-65	26	7	26
1965-66	31	9	29
1966-67	29	10	35
1967-68	29	7	24
1968-69	28	13	45

1952-69 között az általános iskola nyolc osztályát elvégzett tanulók közül 33 % tanult tovább középiskolákban. Ezenkívül esti iskolákban többen megszerezték a középiskolai végzettséget.

Iskolánk a szocialista tartalmu ünnepek színvonalas megünneplését fontos feladatának tekinti. A legjelentősebb iskolai ünnepünk a kisdobos és uttörőavatás. A hazai táj megismerése és megszerettetése érdekében több napos kirándulásokat szerveztünk. Az alsótagozat tanulói szűkebb hazánkat, megyénket és a szomszédos megyék nevezetességeit ismerik meg. A felső tagozatosok osztálykirándulásaikon fokozatosan bővülő körben ismerkednek meg hazánk műemlékekben, tájszépségekben és ipari centrumokban gazdag városaival és vidékeivel. Eljutottak már többek között Sopronba, Pécsre, Dunaujvárosba, Duna-kanyarba, a Velencei-tóhoz, Budapestre és Egerbe.

A dolgozók iskolájának egy osztálya már az iskolák államosításának első évében megindult. Ezen évfolyamra 20 személy iratkozott be, illetve végezte is el. Ezek az idősebb tanulnivágyó dolgozók az általános iskola nyolc osztályát is elvégezték. Többen közülük az egyetemig is eljutottak. A dolgozók iskoláját az 1960-as években nagyon sokan végezték el, melynek illusztrálására az alábbi adatokat közöljük:

A dolgozók iskolájában eredményesen vizsgáltak:

	5-6. osztály	7. osztály	8. osztály	Össze- sen
1960-61.	-	13	-	13
1961-62.	-	-	15	15
1962-63.	12	8	9	29
1963-64.	-	8	11	19
1964-65.	-	-	9	9
1965-66.	-	13	-	13
1966-67.	-	-	14	14
Összesen:	12	42	58	112

A szülői munkaközösség 20. éves munkája alatt rendkívül jelentős szerepet játszott az iskola életében. Különösen az iskola esztétikai rendjének kialakítása terén nyújtottak maximális segítséget. A sikeres rendezvények bevételeiből a jobb tárgyi feltételek megteremtését és az iskola otthonossá tételét valósítottuk meg. Rendkívül lelkes és tetterős választmányi tagjaink, SZM. elnökeink voltak.

Iskolánk sporteredményei kiemelkedőek. Az objektív feltételek biztosítása érdekében társadalmi munkában megkezdjük a sporttelep kiépítését. Rendelkezzünk egy füves és egy salakos kézilabda pályával, melyek az iskola telkén vannak. Kézilabda és egyéb sport területén országoshirű sikereket értünk el.

Sporttevékenységünk fejlődését nagyban gátolja, hogy nem rendelkezünk sportszertárral és megfelelő mosdó-öltözővel. Ezen akadály leküzdése céljából kezdetét vette a sportszertár megépítése, sajnos anyagiakban annyira kötött a helyzetünk, hogy még a mai napig sem tudtuk befejezni.

Az iskola ingó leltárának értéke:

1969. január 1-én 313.600 Ft

Az óvóda - mint az előzőkben irtuk - 1961. szeptember 1-én nyitotta meg kapuit 23 férőhellyel. A 23 engedélyezett létszámmal szemben a felvett óvodások létszáma 25-30 fő között váltakozott. Vezető óvónőink voltak Berecz Lajosné, Tarján Ildikó, Erdélyi Erzsébet, Szalai Lászlóné.

Jelenleg óvodánk Csótár Csabáné vezetésével működik.

Tanulók és óvpadások tisztán és rendszeresen járnak iskolába, illetve óvodába, amin nagymértékben lemérhető lakosságunk életszínvonala, illetve jóltápláltságukon keresztül lakosságunk életfelfogása.

Nevelőinkről általában:

1948-ban két szolgálati lakással rendelkezett iskolánk. Az 50-es években két szolgálati lakással bővült, melyet Münnich féle kastélyból alakítottunk ki, mivel a nevezett lakását a Művelődésügyi Minisztérium-

nak ajánlotta fel. A szolgálati lakások száma az 1965-ben történt felújítás után ötre emelkedett. Egyik szolgálati lakásunkban nyugdíjas nevelőnk özvegye lakik, három nevelőnk viszont saját lakásában.

Iskolánkban jelenleg tanítóK, nevelők közül 7 helyben lakik, 5 pedig bejáró. 12 nevelő közül 6 nő, 6 férfi, képesítésük szerint 6 tanár, 6 pedig tanító.

A pedagógusok feladata az iskolán belül évről-évre növekedik. Az órák tartalmi követelményeit teljesíteni kell. A pedagógusoknak jellemzője kell, hogy legyen a jó szervezőképesség, pontosság, lelkiismeretesség és a gyermekszerepet. A korszerű követelményeknek eleget kell tenni szakmai és ideológiai téren is.

A szocialista embertípus kialakítása érdekében minden nevelési lehetőséget kutatni és alkalmazni kell.

Az iskolán kívüli munka megköveteli, hogy a pedagógus nemcsak a neveléstanban, a lélektanban és szakterületének tudományában kell, hogy elmélyüljön, de általános műveltségének, életformájának, izlésének olyan magasfokunak kell lenni, hogy hatása ne csak a tanítványaira, de a felnőttekre is pozitív legyen.

Minden pedagógusnak kötelessége az iskola jellegének megfelelő pedagógus alkötőközösség kialakításán munkálkodni és e közösséget erősíteni.

Felszabadulástól eltelt közel 25 esztendő iskolánk nagy fejlődését eredményezte, de van még tennivaló. Sok még a megvalósítandó feladat. Az eredményes oktató, nevelő munka feltételei még hiányosak. Többek között szertár és tornaterem építése válna szükségessé. /Megjegyezni kívánom, hogy a tornaterem építéséhez szükséges építőanyag egy része rendelkezésünkre áll./ Feladatunk legyen továbbra is ezeknek a terveknek a közeljövőben való megvalósítása.

Iskolánknál az előbb felsorolt nevelőkön kívül az államosítás után az alábbi nevelők tanítottak:

Pergner Erzsébet

Vargyas Klára

Dr. Végh Béláné

Novák Rezsőné.

Jelenleg az iskolánál működő nevelők:

Név	szolgálati idő	működésének kezdete az iskolánál
Hegyi Dániel igazgató	16	1958-tól.
Lampért Dezső ig.helyettes	26	1964-től
Árvai Ilona tanár	3	1968-tól
Berényi Istvámné tanár sz. Kovács Judit	11	1967-től
Berki Aladárné tanító sz. Ferenczy Jolán	19	1954-től
Berki Aladár tanító	22	1954-től
	./.	

Gersey Ottó tanár	19	1957-től
Kuzmiczky Mihály tanár	7	1967-től
Dr. Szente Sándorné tanár Gamauf Katalin	14	1962-től
Szép László tanító	15	1966-tól
Szép Lászlóné tanító sz. Farkas Erzsébet	14	1966-tól
Takács Mária tanító	12	1958-tól

Eredményeink, melyeket az iskola létezése óta elérünk, jelentősek. A legtöbbet mégis az utóbbi 15 évben tettük meg, lakosságunk műveltségi szintjének emelése érdekében.

A szocialista iskola alapelve alapvető feladata nemcsak az, hogy kizárólag önmagából sugározza a leghatékonyabb nevelőhatásokat, hanem az, hogy különböző nevelőhatásokat feldolgozva, értelmezve, összegezve, azokra építve, vagy azokkal szembeszállva érvényesítse a maga pozitív meghatározott irányba állított befolyását, mert az az iskola és az az élet összekapcsolásának természetes útja.